

Procedura zgłaszania naruszeń prawa oraz podejmowania działań następczych w Uniwersytecie w Białymstoku

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Procedura zgłaszania naruszeń prawa oraz podejmowania działań następczych w związku z tymi zgłoszeniami (dalej: Procedura), obowiązująca w Uniwersytecie w Białymstoku została przyjęta przez rektora w poczuciu odpowiedzialności za relacje wewnętrzne oraz dbałość o poszanowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, dobrych zwyczajów akademickich, standardów etycznych oraz regulacji wewnętrznych, przyjętych w Uniwersytecie w Białymstoku.
2. Procedura wprowadza skuteczne, poufne i bezpieczne kanały dokonywania zgłoszeń oraz zapewnia osobom zgłaszającym naruszenia (dalej: Sygnalista) skuteczną ochronę przed działaniami odwetowymi, działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminującym lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania, które mogą być następstwem wysłania zgłoszenia.
3. Niniejsza Procedura została sporządzona w oparciu o postanowienia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L. 305/17).
4. Niniejsza Procedura określa zasady procedowania w stosunku do zgłoszeń wewnętrznych. Zasady procedowania w stosunku do zgłoszeń zewnętrznych oraz ujawnienia publicznego określają przepisy prawa powszechnie obowiązującego.
5. Celem Procedury jest zachęcenie wszystkich Sygnalistów do zgłaszania na gruncie niniejszej procedury, bez obawy lub ryzyka doświadczenia późniejszych represji, dyskryminacji lub niekorzystnych skutków, swoich wątpliwości dotyczących naruszeń prawa, standardów etycznych oraz regulacji wewnętrznych przyjętych w Uniwersytecie.

6. Sygnaliści, którzy dokonują zgłoszenia w złej wierze, nie mają uzasadnionych podstaw, by sądzić, że będące przedmiotem zgłoszenia informacje na temat naruszeń są prawdziwe, działają ze złymi zamiarami, świadomie rzucają fałszywe oskarżenia albo kierują się uzyskaniem korzyści osobistych, materialnych lub chęcią zemsty nie podlegają ochronie przewidzianej w niniejszej Procedurze.
7. Użyte w Procedurze określenia oznaczają:
- 1) Uniwersytet – Uniwersytet w Białymstoku,
 - 2) Procedura – Procedura zgłaszania naruszeń prawa oraz podejmowania działań następczych w Uniwersytecie w Białymstoku,
 - 3) Sygnalista – każda osoba fizyczna, która dokonuje zgłoszenia wewnętrznego, zewnętrznego lub ujawnienia publicznego, dotyczącego informacji o naruszeniu prawa, uzyskanej w kontekście związanym z pracą, w szczególności:
 - a) pracownik lub były pracownik (w przypadku, gdy stosunek pracy już ustał),
 - b) osoba ubiegająca się o zatrudnienie, która uzyskała informację o naruszeniu prawa w procesie rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy,
 - c) osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej,
 - d) przedsiębiorca,
 - e) członek organu osoby prawnej,
 - f) osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej,
 - g) stażysta,
 - h) wolontariusz,
 - i) student,
 - j) doktorant,
 - 4) naruszenie – każde działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, lub mające na celu obejście prawa, dotyczące w szczególności:
 - a) zamówień publicznych,
 - b) usług, produktów i rynków finansowych,
 - c) prania brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu,
 - d) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami,

- e) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego,
 - f) bezpieczeństwa żywności i pasz, zdrowia i dobrostanu zwierząt,
 - g) bezpieczeństwa transportu,
 - h) ochrony środowiska,
 - i) zdrowia publicznego,
 - j) ochrony konsumentów,
 - k) ochrony prywatności danych osobowych oraz bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych,
 - l) etyki w zatrudnieniu,
 - m) innych regulacji wewnętrznych przyjętych w Uniwersytecie,
 - n) próby ukrycia jednego z powyższych.
- 5) Komisja – Komisja ds. wyjaśnienia zgłoszenia ws. naruszeń określonych w ust. 7 pkt 4 powyżej,
 - 6) formularz – formularz do wysyłania zgłoszeń o naruszeniach, o których mowa w ust. 7 pkt 4, dostępny na stronie internetowej www.uwb.edu.pl lub <https://sygnaapp.pl/firma/universytet-w-bialymstoku/>,
 - 7) zgłoszenie – oznacza pisemne przekazanie informacji na temat naruszeń określonych w ust. 7 pkt 4 na zasadach określonych w niniejszej procedurze (zgłoszenie wewnętrzne),
 - 8) zgłoszenie zewnętrzne – ustne lub pisemne przekazanie informacji na temat naruszeń właściwym organom; zasady procedowania w stosunku do tych zgłoszeń określają przepisy prawa powszechnie obowiązującego,
 - 9) ujawnienie publiczne – podanie do wiadomości publicznej informacji na temat naruszeń; zasady procedowania w stosunku do tych zgłoszeń określają przepisy prawa powszechnie obowiązującego,
 - 10) postępowanie – postępowanie wyjaśniające, prowadzone przez Komisję w celu wyjaśnienia wszystkich okoliczności wskazanych w zgłoszeniu na zasadach określonych w niniejszej procedurze.

§ 2

Sposób powiadomienia i działania następcze

1. Sygnalista, który zetknął się lub pozyskał informacje o naruszeniach w działalności Uniwersytetu ma możliwość dokonania zgłoszenia za pośrednictwem:

- 1) oprogramowania dedykowanego zgłoszeniom:
<https://sygnaapp.pl/firma/uniwersytet-w-bialymstoku/>,
- 2) formularza dostępnego na stronie internetowej www.uwb.edu.pl i wysłanie go na adres siedziby Uniwersytetu w zamkniętej kopercie opatrzonej klauzulą „poufne”, umieszczonej w kolejnej zamkniętej kopercie zaadresowanej do: Biuro Rektora Uniwersytetu w Białymstoku, ul. Świerkowa 20 B, 15-328 Białystok. Wzór formularza określa Załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.
2. Nie dopuszcza się składania zgłoszeń anonimowych.
3. Kanały przyjmowania zgłoszeń w Uniwersytecie zostały zaprojektowane w taki sposób, by zapewnić ochronę poufności tożsamości sygnalisty/sygnalistów i osoby/osób trzeciej/trzecich wymienionych w zgłoszeniu oraz uniemożliwić uzyskanie do nich dostępu osobom nieupoważnionym.
4. Postępowanie w sprawie wyjaśnienia zgłoszonego naruszenia jest prowadzone z zachowaniem należytej staranności w zakresie ochrony danych osobowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Uniwersytetu.
5. Sygnalista mający podejrzenie wystąpienia naruszenia powinien wysłać zgłoszenie, kierując się jednocześnie następującymi zasadami:
 - 1) ujawnić informacje w dobrej wierze,
 - 2) mieć uzasadnione podstawy, by sądzić, że będące przedmiotem zgłoszenia informacje na temat naruszeń są prawdziwe,
 - 3) nie działać ze złymi zamiarami ani świadomie nie rzucać fałszywych oskarżeń,
 - 4) nie kierować się uzyskaniem korzyści osobistych lub materialnych ani chęcią zemsty.
6. Komisja, o której mowa w § 3 ust. 3, po zapoznaniu się ze zgłoszeniem odstępuje od wszczęcia postępowania wyjaśniającego w przypadku, gdy:
 - 1) zgłoszenie jest w oczywisty sposób bezzasadne,
 - 2) przedmiot zgłoszenia nie stanowi naruszenia,
 - 3) zgłoszenie przekazane jest w sposób uniemożliwiający prowadzenie postępowania z uwagi na zakres przekazanych w nim informacji, a ich uzupełnienie jest niemożliwe,
 - 4) okoliczności sprawy bezsprzecznie wskazują na działanie Sygnalisty w złej wierze,
 - 5) zgłoszenie nie podlega pod zakres podmiotowy lub przedmiotowy procedury.

7. Wszyscy Sygnaliści dokonujący zgłoszenia zgodnie z ust. 5 powyżej, osoby pomagające w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązane ze zgłaszającym są objęci ochroną i podjęcie jakichkolwiek działań odwetowych przeciwko nim jest zabronione. Działania odwetowe oznaczają bezpośrednie lub pośrednie działanie, lub zaniechanie mające miejsce w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem wewnętrznym lub zewnętrznym lub ujawnieniem publicznym i które wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę Sygnaliście.
8. Sygnalista dokonujący zgłoszenia z naruszeniem zasad określonych w ust. 5 nie podlega ochronie przewidzianej w niniejszej Procedurze.

§ 3

1. Za prowadzenie rejestru zgłoszeń, o którym mowa w § 4, odpowiada pracownik Biura Rektora wyznaczony przez rektora
2. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie rejestru zgłoszeń przekierowuje zgłoszenie do Komisji oraz informuje Sygnalistę o otrzymaniu zgłoszenia w terminie 7 dni roboczych od dnia wpłynięcia zgłoszenia, chyba że sposób przekazania zgłoszenia uniemożliwia kontakt z Sygnalistą.
3. Skład Komisji powołuje rektor na okres swojej kadencji. Komisja składa się z 3 członków, w tym przewodniczącego. Przewodniczącym Komisji jest prorektor. Z prac Komisji jest wyłączona:
 - 1) osoba, której dotyczy zawiadomienie,
 - 2) osoba, która pozostaje w stosunku zależności służbowej z osobą, której zgłoszenie dotyczy,
 - 3) osoba spokrewniona z osobą, której dotyczy zgłoszenie,
 - 4) osoba pozostająca w związku formalnym z osobą, której dotyczy zgłoszenie,
 - 5) osoba, która z obawy o ryzyko naruszenia bezstronności wystąpiła z wnioskiem do rektora o wyłączenie z jej prac na potrzeby danego postępowania.Z wnioskiem o wyłączenie można wystąpić na każdym etapie postępowania.
4. W przypadku zaistnienia sytuacji określonej w ust. 3 rektor wyznacza innego członka Komisji na potrzeby rozpatrzenia konkretnego zgłoszenia.
5. Członkowie Komisji mają obowiązek uczestniczenia w pracach Komisji.
6. Wszystkie osoby zaangażowane w prowadzenie postępowania na gruncie niniejszej procedury są zobowiązane do zachowania poufności osoby dokonującej

zgłoszenia, osoby/osób, której/których dotyczy zgłoszenie oraz stanu faktycznego wysłanego zgłoszenia. Osoby te działają z zachowaniem należytej staranności, uwzględniając najwyższe standardy etyczne przyjęte w Uniwersytecie.

7. Komisja po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w § 3 ust. 2, wszczyna niezwłocznie postępowanie w celu wyjaśnienia zgłoszonego naruszenia, jednak nie później niż w terminie 7 dni roboczych.
8. Postępowanie prowadzi się z zachowaniem poszanowania godności i dobrego imienia wszystkich osób, których dotyczy zgłoszenie.
9. Etapy postępowania wyjaśniającego obejmują:
 - 1) przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w zakresie zgłoszonych naruszeń w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od potwierdzenia otrzymania zgłoszenia lub w przypadku niewysłania potwierdzenia do osoby dokonującej zgłoszenia w terminie 3 miesięcy od upływu 7 dni od dokonania zgłoszenia. Komisja podejmuje decyzje większością głosów w głosowaniu tajnym, opowiadając się za brakiem wystąpienia naruszenia albo za stwierdzeniem naruszenia. Członkowie Komisji są zobowiązani do wzięcia udziału w głosowaniu i nie mogą wstrzymać się od głosu,
 - 2) sporządzenie protokołu końcowego i przekazanie go rektorowi w terminie wskazanym w pkt 1. Protokół końcowy zawiera informacje dotyczące m.in:
 - a) opisu stanu faktycznego,
 - b) zakończenia sprawy w wyniku stwierdzenia braku naruszenia,
 - c) stwierdzenia naruszenia ze wskazaniem rekomendacji stosownych działań naprawczych lub dyscyplinujących w stosunku do pracownika lub współpracownika, który dopuścił się naruszenia. Komisja rekomenduje również możliwe działania zapobiegawcze, mające na celu wyeliminowanie podobnych naruszeń w przyszłości.
10. W wyniku postępowania wyjaśniającego rektor może podejmować następujące działania bez obowiązku zachowania ich kolejności, w szczególności:
 - 1) złożyć zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do właściwych organów ścigania. Rektor ma obowiązek złożenia do właściwego organu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa bądź zawiadomienia o możliwości jego popełnienia w każdym uzasadnionym przypadku, gdy uzna, że naruszenie spełnia znamiona czynu zabronionego będącego przestępstwem. W przypadku

- uzasadnionych wątpliwości czy zachodzą przesłanki do zgłoszenia zawiadomienia, zawiadomienie takie winno zostać złożone,
- 2) wydać polecenia pracownikom i współpracownikom,
 - 3) podejmować środki dyscyplinarne i inne środki przewidziane w obowiązujących przepisach prawa wobec pracowników i współpracowników.
11. Rektor informuje Sygnalistę, w terminie miesiąca od dnia otrzymania od komisji protokołu końcowego, o wyniku postępowania i w sytuacji stwierdzenia naruszenia o fakcie podjęcia działań naprawczych lub dyscyplinujących w stosunku do pracownika lub współpracownika, który dopuścił się naruszenia, chyba że sposób przekazania zgłoszenia uniemożliwia kontakt z Sygnalistą.
 12. Postępowanie jest realizowane z zachowaniem terminu, o którym mowa w ust. 9 pkt 1. Jeżeli ze względu na zawłość sprawy postępowanie nie zostało zakończone z zachowaniem terminu określonego w ust. 9 pkt 1 Komisja może zlecić przeprowadzenie dodatkowych czynności wyjaśniających przy wsparciu wyznaczonych pracowników działów, odpowiedzialnych za obszar zgłoszonych naruszeń. Dodatkowe czynności wyjaśniające mogą być również prowadzone przy udziale zewnętrznych doradców lub niezależnych audytorów. Czas trwania dodatkowych działań wyjaśniających nie powinien być dłuższy niż miesiąc.
 13. Jeśli zgłoszenie dotyczy rektora, wszystkie czynności przewidziane dla niego w niniejszej procedurze są automatycznie przekazane Przewodniczącemu Komisji. Rektor ponosi odpowiedzialność za swoje działania na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t. j. Dz.U. z 2023, poz. 742 z późn. zm.) oraz przepisów odrębnych.
 14. Każda z osób zaangażowanych w postępowanie zobowiązana jest do zachowania obiektywizmu, bezstronności i poufności przy dokonywaniu ocen konkretnych przypadków, pod rygorem sankcji wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
 15. Prace osób zaangażowanych w postępowanie oraz wszelkie dokumenty i informacje związane z wyjaśnianą nieprawidłowością mają charakter poufny, pod rygorem sankcji wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
 16. Każdy z pracowników zaangażowanych w postępowanie działa na podstawie pisemnego upoważnienia wydanego przez Pracodawcę, o którym mowa w ust. 17.
 17. Osoby zaangażowane w postępowanie są upoważnione do przetwarzania danych osobowych osób wskazanych w zgłoszeniu, wyłącznie w celu wynikającym

z prowadzonego postępowania oraz są zobowiązane do zachowania tych danych w poufności, pod rygorem sankcji wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Wzór upoważnienia do przetwarzania danych osobowych wraz z oświadczeniem

o zachowaniu poufności stanowi Załącznik nr 2 do niniejszej Procedury.

18. Wszystkie osoby zaangażowane w postępowanie oraz osoby wskazane w zgłoszeniu są zobowiązane do zachowania w poufności informacji i danych osobowych, o których dowiedzieli się lub mają do nich dostęp w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszej Procedury i nie mogą ich udostępniać osobom trzecim ani w inny sposób rozpowszechniać lub wykorzystywać.
19. Osoby zaangażowane w postępowanie wyjaśniające oraz osoby wskazane w zgłoszeniu są informowane o przetwarzaniu przez Uniwersytet ich danych osobowych zgodnie z treścią odpowiednich obowiązków informacyjnych, stanowiących Załącznik nr 3 do niniejszej Procedury.

§ 4

Prowadzenie rejestru zgłoszeń

1. Każde przyjęte zgłoszenie podlega zarejestrowaniu w rejestrze zgłoszeń.
2. Rejestr jest prowadzony w wersji elektronicznej.
3. W rejestrze zgłoszeń gromadzi się następujące dane:
 - 1) numer sprawy,
 - 2) przedmiot naruszenia,
 - 3) datę dokonania zgłoszenia wewnętrznego,
 - 4) informację o podjętych działaniach następczych,
 - 5) datę zakończenia sprawy.
4. Dane w rejestrze zgłoszeń są przechowywane przez okres 5 lat od dnia przyjęcia zgłoszenia.